

การวางแผนหน่วยการสอน : การผสมผสานตัวแปรการสอน

ดร.ชาญชัย อาจินสมาจาร *

หน่วยการสอน (Instructional unit) ประกอบด้วยตัวแปรต่างๆ ที่รวมถึงมิติการสอน/การเรียนรู้รายวิชาทางวิชาการ และองค์ประกอบทางการสอนต่างๆ รวมถึงจุดประสงค์ของหลักสูตร กลยุทธ์การสอน เนื้อหาหรือกระบวนการ กิจกรรมประจำวันของนักเรียน ระเบียบแบบแผนและกิจกรรม การประเมินผลย่อยและการประเมินผลรวม (Formative and Summative Evaluation) ในการวางแผนหน่วยการสอน งานเบื้องต้นสำหรับครูก็คือการตัดสินใจว่า จะแยกหรือผสมผสานมิติของเนื้อหาของการสอนแค่ไหน

ถึงแม้ว่าตัวแปรการสอนมากมายเสนอแนะว่าการเรียน/การสอนเป็นกระบวนการที่เป็นตอนๆ การวางแผนหน่วยที่รอบคอบผสมผสานองค์ประกอบของการเรียนรู้ โดยผ่านการเลือกกลยุทธ์และวิธีสอนด้วยการผสมผสานตัวแปรเหล่านี้เท่านั้นที่ครูสามารถทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ

หน่วยการสอนที่ได้วางแผนอย่างรอบคอบแล้วมีองค์ประกอบเหมือนกันดังนี้คือ เหตุผลที่ได้รับ เนื้อหาที่เหมาะสม แผนที่มีโน้ตส์ รายการคุณสมบัติเบื้องต้นของการเรียนรู้ของนักเรียน จุดประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียน และเป้าหมายสำหรับความเจริญงอกงามทางวิชาชีพเค้าโครงของกลยุทธ์การสอนและกิจกรรมของนักเรียน รายการวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากรและวิธีประเมินผล ถึงแม้ว่าการวางแผนต้องรวมองค์ประกอบทั้งหมดเหล่านี้ แต่การวางแผนไม่ได้มีลักษณะเป็นเส้นตรง ครูต้องเตรียมพร้อมเพื่อการตัดสินใจก่อน ระหว่าง และภายหลังการสอน

มิติของเนื้อหาการสอน

สามมิติของเนื้อหาการสอนได้แก่พุทธิพิสัย/มโนทัศน์ ระเบียบแบบแผน และจิตพิสัย การสอนในมิติพุทธิพิสัย/มโนทัศน์รวมถึงการสอนความรู้บอกกล่าว (เช่น ข้อเท็จจริง มโนทัศน์ หรือความสัมพันธ์กับเรื่องราว) มิติดังกล่าว ต้องการการเน้นของการสอนในด้านความหมายของคำและความเข้าใจ

การสอนในมิติระเบียบแบบแผนรวมถึงการสอนทักษะทางปฏิบัติพิสัย สังคมหรือพุทธิพิสัยและกระบวนการ การสอนในมิตินี้เกี่ยวข้องกับการนำเสนอ (โดยผ่านการอ่าน การบรรยาย การสาธิตหรือการสร้างแม่แบบ)

* ศูนย์วิชาการ ดร.ชาญชัย 148/181 ม.6 ต.สุระสมิแล อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000

ตามด้วยวงจรการฝึกฝน และผลสะท้อนกลับที่ต่อเนื่องจนกระทั่งเรียนรู้สำเร็จผล ถึงแม้ว่าการสอนกระบวนการ (เช่น การแก้ปัญหาหรือการค้นห) ปกติมักเชื่อมทักษะจำนวนหนึ่ง กระบวนการกว้างกว่า และมีรูปแบบน้อยกว่า ทักษะและการสอน และการฝึกฝนโดยทั่วไปแล้วมีความจำเพาะน้อยกว่า

การสอนในมิติจิตพิสัย เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือนักเรียนในการวิเคราะห์ ประเมินผลและก่อรูปหรือปรับ เจตคติ ความสนใจ ค่านิยม อารมณ์ และความรู้สึก การดำเนินการ การกระทำที่แน่นอนเพื่อก่อให้เกิดบรรยากาศ ในทางบวกสำหรับผลกระทบของการเรียนรู้ และสามารถใช้ระเบียบแบบแผนการสอนเพื่อผลลัพธ์ของจิตพิสัย

ถึงแม้ว่าองค์ประกอบตัวแปรหลากหลายในทางการศึกษาอาจเสนอแนะว่า การเรียนการสอนเป็น กระบวนการที่ไม่ปะติดปะต่อ ในความเป็นจริง การสอนควรช่วยผสมผสานองค์ประกอบต่างๆ ของการเรียนรู้เมื่อ ครูเลือกและวางแผนระเบียบแบบแผนการสอน ภาพที่ 1 เป็นไดอะแกรมของการผสมผสานขององค์ประกอบ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในระหว่างกระบวนการนี้

ภาพที่ 1
การผสมผสานองค์ประกอบการสอน

- การแยกและการผสมผสาน

ระเบียบแบบแผนที่นักเรียนเรียน และจำเป็นเรียกว่า Hypostatization นั่นคือการวางพื้นฐานที่แข็งแกร่ง สำหรับการเรียนรู้ การแยกและการผสมผสานเป็นงานพื้นฐานและจำเป็นสำหรับการสอน มันขนานกันไปกับ “การทำให้ง่าย” และ “การเชื่อม” เพื่อทำให้สามารถสอนและจำเนื้อหาได้โดยผ่านการใช้วิถีทาง เช่นการ

เปรียบเทียบจากความคล้ายคลึงกัน ตัวอย่าง การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ ในการวางแผนและนำเสนอบทเรียน ครูทุกคนต้องตัดสินใจเมื่อไรที่จะผสมผสาน/เชื่อม และเมื่อไรที่จะแยก/ทำให้ง่าย จะวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ และจะสอนเป็นส่วน ๆ หรือสอนทั้งหมดทีเดียว

ในอดีต นักการศึกษาได้ถกเถียงเกี่ยวกับว่ากระบวนการใดที่ควรเน้น เขาควรสอนการอ่านโดยการฝึกออกเสียง (การแยก) หรือโดยการใช้วิธีจดจำคำ (ผสมผสาน) คำถามที่คล้ายคลึงกันเกิดขึ้นในวิชาการศึกษา ยกตัวอย่าง เช่น กระบวนการสอนโดยการสร้างแม่แบบสนับสนุนวิธีเรียนรู้แบบองค์รวม (เช่น วิธีผสมผสาน) ขณะที่การวิเคราะห์งานและการฝึกฝนของส่วนต่างๆ สนับสนุนวิธีวิเคราะห์ในการเรียนรู้ (เช่น วิธีแยกหรือทำให้ง่าย) ข้อพินิจที่สำคัญในการกำหนดปริมาณสูงสุดของการแยกหรือการผสมผสานก็คือระดับของความเป็นจริงหรือที่ผลิตโดยมนุษย์ในกระบวนการสอนที่ได้เลือกแล้ว

ประสบการณ์จากแหล่งโดยตรงเป็นเงื่อนไขที่เพิ่มความเป็นจริง ครูอาจเลือกกลยุทธ์การสอนเชิงประสบการณ์ เช่น การทัศนศึกษาหรือการสัมภาษณ์ เมื่อครูต้องการให้สถานการณ์การเรียนรู้ที่น่าเรียนเข้าติดต่อย่างใกล้ชิดที่สุดกับ “ความเป็นจริงของหัวข้อที่เขากำลังศึกษาอยู่” ถึงแม้ว่าประสบการณ์ทดแทนโดยผ่านทางสื่อ อาทิ ภาพยนตร์ รูปภาพ หรือแม่แบบอาจเข้าใกล้ “สิ่งที่จริง” แต่มันก็ไม่สามารถให้ความเป็นจริงในระดับเดียวกันดังที่ประสบการณ์สามารถให้ได้ โดยผ่านการผสมผสานมิติทั้งหมดของเนื้อหาการสอนจากแหล่งโดยตรง

บางวัฒนธรรมเน้นการแยก ขณะที่วัฒนธรรมอื่นๆ ชอบการผสมผสานในฐานะเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการสอน การเลือกของครูควรขึ้นอยู่กับจำนวนตัวแปรทางการสอน รวมทั้งระดับพัฒนาการของนักเรียน ความถนัดของเขาในการเรียนรู้ในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง เวลาและเรื่องอำนวยความสะดวกที่มีให้ และวัตถุประสงค์และประเภทของการสอน ถึงแม้ว่าการเลือกของครูจะขึ้นอยู่กับตัวแปรเหล่านี้และตัวแปรอื่นๆ ความจำเป็นในการวางแผนยังคงเหมือนเดิม ขั้นตอนแรกในกระบวนการนี้ปกติจะเป็นการวางแผนหน่วยการสอน

ในการวางแผนเพื่อสอนหน่วยหลักสูตร ครูควรรวมพิสัย (Range) ที่กว้างที่สุดของความรู้ ความสามารถและทักษะที่เข้ากันได้ กับระดับของการพัฒนาของครูเองและของนักเรียน

• รูปแบบของการผสมผสานของการสอน

จนถึงบัดนี้ การสอนได้ให้มีทิศทางพุทธิพิสัย ระเบียบแบบแผนและจิตพิสัย โดยแยกกันเพื่อให้กระบวนการเรียนรู้ง่ายขึ้น แต่ในความเป็นจริง เนื้อหาของบทเรียนส่วนใหญ่รวมกับองค์ประกอบเหล่านี้ ในบทเรียนผสมผสานมิติทั้งหมดคือตัวแทน แต่เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลในจุดประสงค์จำเพาะ บางครั้งครูต้องแยกเนื้อหาออกเป็นส่วนประกอบต่างๆ แล้วผสมผสานกับส่วนต่างๆ ต่อมา

แน่นอน การผสมผสานการสอนอาจมีหลายรูปแบบ รูปแบบหนึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการผสมผสานกลยุทธ์การสอนทั่วไปของหน่วยการสอนเดียว ทักษะ และกระบวนการพร้อมกับเนื้อหา วัสดุอุปกรณ์ และทักษะและกระบวนการ การสอนวิชาจำเพาะ รูปแบบอื่นอาจเกี่ยวข้องกับการผสมผสานหัวข้อเรื่อง (Theme) หรือหัวข้อเรื่อง (Topic) ทั่วทุกวิชา เช่น ดนตรีและวิทยาศาสตร์ หรือพลศึกษาและสังคมศึกษา รูปแบบที่สามอาจเกี่ยวข้องกับการสอนหรือทักษะผสมผสาน เช่น การแก้ปัญหาหรือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มในหลายๆ วิชา

• การฝึกการผสมผสานการสอน

มาถึงจุดนี้ ครูอาจไม่ได้วางแผนหรือสอนบทเรียนอย่างจำเพาะในรูปของการผสมผสานการสอน แต่ครูได้วางแผนและฝึกฝนการผสมผสานหลักการ กระบวนการ และทักษะการเรียนการสอน ยกตัวอย่างเช่น ในวิชาคณิตศาสตร์ ขณะที่ “สัดส่วน (Ratio)” เป็นมโนทัศน์ แต่การแก้ปัญหาที่กำหนดให้คำนวณสัดส่วนเป็นกระบวนการ ดังนั้น ในการสอนบทเรียนสัดส่วน ครูต้องรู้และฝึกฝนระเบียบแบบแผน สำหรับการสอนมโนทัศน์ ทักษะ และ

กระบวนการ ครูต้องผสมผสานองค์ประกอบเหล่านี้ทั้งหมด ตลอดจนการนำเสนอและการอธิบาย และการสาธิตในแนวทางที่จะสร้างความหมายสำหรับนักเรียน

• **การผสมผสานรายวิชา : การใช้กระบวนการ**

กระบวนการที่คล้ายคลึงกัน หรือเหมือนกันอาจนำไปใช้ทั่วพิสัยที่กว้างของขอบข่ายของรายวิชา ยกตัวอย่าง เช่น การให้เหตุผลเชิงอุปนัย (Inductive Reasoning) เมื่อใช้และเสริมแรงหรือดัดแปลงในขอบข่ายรายวิชาจำนวนหนึ่ง จะให้เครื่องมือสำหรับเรียนรู้เนื้อหาวิชาการ และการใช้ระเบียบแบบแผนทางพุทธิพิสัย และกระบวนการที่ผสมผสานการเรียนรู้ทั่วขอบเขตของรายวิชา ในเวลาเดียวกัน กระบวนการสอนต้องนำไปใช้อย่างจำเพาะต่อขอบข่ายของรายวิชาเฉพาะ และการวางแผนของครูต้องสะท้อนความจำเป็นอย่างยิ่ง

• **การทำการตัดสินใจแบบจำเพาะ**

ในการเลือกกลยุทธ์หรือวิธีสอนเพื่อสอนข้อเท็จจริง ทักษะ และระเบียบแบบแผนและสิ่งอื่นๆ เพื่อช่วยนักเรียนให้พัฒนาโน้ตทัศน์ ทักษะ และค่านิยม ครูทำการตัดสินใจทางการสอนแบบจำเพาะ มีพิสัยที่กว้างของโมเดลกลยุทธ์และทักษะการสอนให้แก่ครู ยกตัวอย่างเช่น กลยุทธ์ต่างๆ อาจเหมาะสมต่อการสอนโดยตรงหรือทางอ้อมและต่อการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การบรรยายอาจประกอบด้วยการสอนโดยตรงเป็นส่วนใหญ่ แต่มันอาจเห็นการมีส่วนร่วมที่แอบแฝง และเปิดเผยโดยผ่านคำถามที่เชื่อเชิญการสืบสวนสอบสวน และการค้นหาในการนำเสนอบทเรียนของครู ให้ใช้รูปแบบการสอนต่างๆ เพื่อทำให้แนวทางการเรียนรู้ของนักเรียนสมบูรณ์

ภาพที่ 2 เป็นรายการของการตัดสินใจขึ้นก่อนการสอน (Pre-Instruction) ขณะสอน (Instruction) และภายหลังการสอน (Post-Instruction) และการตัดสินใจที่สัมพันธ์กับบรรยากาศที่ครูต้องทำในการสอนขอบข่ายรายวิชาจำเพาะ

ภาพที่ 2

การตัดสินใจการวางแผนการสอน

• **การตัดสินใจขึ้นก่อนการสอน**

เนื้อหา	เนื้อหาอะไรที่ครูจะสอนและเน้น
กำหนดเวลา	ครูจะให้เวลาเท่าไรต่อแต่ละรายวิชา / หัวข้อ
อัตราความเร็ว	ครูจะครอบคลุมหัวข้อเร็วแค่ไหน
การจัดกลุ่ม	การจัดกลุ่มอะไรที่รูปแบบปฏิสัมพันธ์ต้องการ
โครงการกิจกรรม	กิจกรรมนักเรียนอะไรที่จะเหมาะสมที่สุด

• **การตัดสินใจในบรรยากาศ**

การสื่อความคาดหวัง	ครูจะสื่อความคาดหวังไปยังนักเรียนอย่างไร
การพัฒนาสิ่งแวดล้อม	ครูจะทำอะไรเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เน้นความปลอดภัย เป็นระเบียบ และเป็นวิชาการ
การจัดการความเบี่ยงเบน	ครูจะจัดการระเบียบแบบแผนของวินัยให้มีเหตุผลได้อย่างไร
การพัฒนาสิ่งแวดล้อมของความร่วมมือ	ครูจะส่งเสริมกลุ่มร่วมมือและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เหมาะสมได้อย่างไร

• การตัดสินใจการสอน

- การจัดโครงสร้าง** ครูจะใช้ผู้จัดระเบียบ (Organisers) ประเภทใด การสรุปประเภทใดที่ครูหรือนักเรียนจะให้
- การบริหารเวลา** ครูจะให้เวลาแก่แต่ละรายวิชาและหัวข้อเท่าไร ครูจะจัดเวลาให้กับการเปลี่ยนแปลงมาแค่ไหน
- การตั้งคำถาม** คำถามประเภทและระดับใดที่ครูจะถาม
- เวลาที่ใช้ในการเรียน** เวลาที่ใช้ในการเรียนมากเท่าไรที่นักเรียนต้องการ
- เวลาเรียนวิชาการ** นักเรียนจะใช้เวลานานเท่าไรในการทำกิจกรรมที่สัมพันธ์ โดยตรงกับผลลัพธ์ของการเรียนรู้
- การติดตามผลอัตราความสำเร็จ** ครูจะติดตามผลและประกันอัตราความสำเร็จที่สูงได้อย่างไร
- การติดตามผลการเรียนรู้** ครูจะติดตามผลนักเรียนในระหว่างการศึกษา ภายใต้การดูแลและการศึกษาโดยเอกเทศ ได้อย่างไร ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนชนิดใดที่จะเกิดขึ้น

• การตัดสินใจภายหลังการสอน

- การทดสอบ** ครูจะทดสอบผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการได้อย่างไร
- การให้คะแนน** การให้คะแนนและระบบรายงานประเภทใดที่ครูจะใช้ ครูจะประกันได้อย่างไรว่าครูให้คะแนนกับงานของเด็กอย่างยุติธรรม และมีกรณีวินิจฉัยที่ดี
- ผลสะท้อนกลับ** ครูจะให้ผลสะท้อนกลับของการแก้ไข และยกย่องพฤติกรรมที่เหมาะสมได้อย่างไร ครูสามารถใช้แนวคิดของนักเรียนได้อย่างไร

การวางแผนหน่วยการสอนเบื้องต้น

ทุกรายวิชา หน่วยการสอน หรือบทเรียนที่ครูสอนประกอบด้วยตัวแปรการสอนจำนวนหนึ่งที่ประกอบด้วยเนื้อหา (ผลผลิตหรือกระบวนการที่สัมพันธ์กับมิติการสอนหนึ่งมิติหรือมากกว่า) และวิธีการ กลยุทธ์หรือวิธีสอน การวางแผนหน่วยการสอนสะท้อนหลักการสอน การฝึกฝนและทักษะเบื้องต้นทั้งหมดที่แปลเป็นความสามารถของการสอน (Teaching) ได้ศึกษาและฝึกฝน ภาพที่ 2 ให้ไดอะแกรมของกระบวนการดังกล่าว

• เหตุผลสำหรับการวางแผนหน่วยการสอน

ช่างก่อสร้างสามารถสร้างสะพานได้ดีแค่ไหนถ้าหากไม่มีพิมพ์เขียว นักบินที่บินโดยไม่มีแผนการบิน หมอผ่าตัดที่ผ่าตัดโดยไม่มีการเอ็กซเรย์ ครูก็เหมือนกันวิชาชีพเหล่านี้ กล่าวคือ ต้องมีการวางแผนบทต่างๆ และหน้าต่างๆ ของตำราเรียนหรือสมุดแบบฝึกหัด นักเรียนต้องการการพิจารณาที่สม่ำเสมอและรอบคอบ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการวางแผนสำหรับความต้องการของกลุ่มและเอกบุคล บทเรียนที่ดีไม่ใช่ลอยมาจากอากาศแต่มันเกิดขึ้นจากการโฟกัสไปยังจุดประสงค์ของหน่วยที่ได้วางแผนเพื่อทำให้จุดประสงค์ของรายวิชาสัมฤทธิ์ผล

ประเด็นที่ควรคำนึงถึง

- งานอะไรที่คู่มือหลักสูตรระบุโดยชัดเจน
- นักเรียนเรียนในระดับชั้นไหน
- นักเรียนอายุเท่าไร และมีความสามารถแค่ไหน อะไรคือพื้นเพเดิมทางวัฒนธรรม ความต้องการ ความสนใจ และแบบการเรียนรู้ที่นักเรียนชอบคืออะไร
- ครูและนักเรียนประสบความสำเร็จมากน้อยแค่ไหนในแต่ละวัน แต่ละเดือน แต่ละภาคเรียน

- หลักการเรียนรู้เชิงจิตวิทยา วิธีสอน และกิจกรรมของนักเรียนใดที่สนองต่อความต้องการของนักเรียนดีที่สุด เนื้อหาและทรัพยากรอะไรที่จะช่วยการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดีที่สุด

ขณะที่ครูวางแผนจุดประสงค์ เนื้อหา ระเบียบแบบแผนและการประเมินผลการสอน ครูควรวางแผนเป้าหมายทางวิชาชีพและวิธีรวบรวมข้อมูลด้วย ไม่มีทางลัดใด ๆ สำหรับความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ การวิจัยสนับสนุนการเชื่อมกันระหว่างผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและครูผู้จัดระเบียบแผนการสอนและกลยุทธ์การสอน

• การวางแผนหน่วยการสอน

หน่วยการสอนเป็นส่วนที่ยึดติดกันของรายวิชาที่กำหนดที่เน้นในหัวเรื่อง หัวข้อเรื่องหรือมโนทัศน์ที่สำคัญ หน่วยจัดระเบียบเนื้อหาวิชาสู่ข้อบ่งชี้ของการสืบค้นที่จัดการได้ ไฟล์การสอนและการเรียนรู้ในจุดประสงค์รายวิชาจำเพาะ

รายวิชาควรประกอบด้วยชุดของหน่วยการสอนหลายๆ หน่วย แต่ละหน่วยประกอบด้วยชุดของบทเรียนสามถึงยี่สิบบทเรียนหรือมากกว่าที่ไหลจากหัวเรื่องไปยังอีกหัวเรื่องหนึ่ง เพื่อให้เกิดการรวมกันที่มีเหตุผล โดยการส่งเสริมการผสมผสานความเข้าใจและความสามารถในการแสดงออกของนักเรียน การออกแบบหน่วยการสอนและบทเรียน เพื่อทำให้จุดประสงค์ทางการศึกษาสัมฤทธิ์ผลที่กำหนดสำหรับรายวิชาที่รวมศิลปะและศาสตร์แห่งการตัดสินใจประยุกต์ของการสอน

หน่วยประเภทต่างๆ มีหน้าที่ต่างๆ กัน หน่วยทรัพยากรมักเป็นการรวมกันหรือการจัดการเนื้อหาและกิจกรรม ที่เน้นหัวเรื่องหรือหัวข้อเรื่อง หน่วยการเรียนการสอนที่วางแผนเป็นอย่างดีมีความซับซ้อนมากกว่าและสมบูรณ์มากกว่าหน่วยทรัพยากร

• ประสพการณ์ : ผู้นำทาง ไม่ใช่เจ้านาย

มาถึงตรงนี้ ครูได้พัฒนาความเชี่ยวชาญบางอย่างในการวางแผนและการนำเสนอบทเรียน และประสพการณ์ของครูจะช่วยให้การวางแผนและเตรียมหน่วยการสอนที่ดี แต่คนที่มัวแต่เกาะจำได้ว่าเขาเป็นทั้งผู้ได้รับผลประโยชน์และนักโทษของประสพการณ์ ถึงแม้ว่าประสพการณ์อาจเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ แต่ก็สามารถทำให้เขาลังเลที่จะเปลี่ยนแนวทางการทำงาน จำกัดวิสัยทัศน์และความปรารถนาของเขาในการเสี่ยง และสะกิดกับการเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ ครูที่ตื่นตัวขณะที่ใช้ประสพการณ์ในฐานะแนวทาง ก็เต็มใจที่จะทดลองและทำด้วยความอยากรู้อยากเห็น เจตคติในทางบวก และจิตใจที่เปิดเผย

ประสพการณ์จะแสดงให้เห็นว่า หน่วยการสอนกับบทเรียนมีความคล้ายคลึงกันในหลายๆ ด้าน ความแตกต่างก็คือบทเรียนต้องรักษาลำดับเพื่อให้ผลลัพธ์ที่ได้วางแผนสัมฤทธิ์ผล ขณะที่การจัดลำดับหน่วยการสอน จะมีความยืดหยุ่นมากกว่า อย่างไรก็ตาม แผนหน่วยการสอนจะคล้ายกับแผนการสอนขนาดใหญ่ แผนหน่วยการสอนประกอบด้วย

- เหตุผลสำหรับการสอน
- การประเมินผลความต้องการของนักเรียน
- เป้าประสงค์และจุดประสงค์การสอน
- การจำแนกแยกแยะเนื้อหา
- การระบุทรัพยากร
- วิธีสอนและกิจกรรมของนักเรียน
- วิธีประเมินผล

- แหล่งของข้อมูล

แหล่งสำคัญของข้อมูลจำเป็นสำหรับการวางแผนหน่วยการสอน คือคู่มือหลักสูตร เป้าประสงค์และจุดประสงค์ และสำนักพิมพ์ตำราเรียน ข้อมูลทางวิชาชีพเกี่ยวกับคุณลักษณะและความแตกต่างของผู้เรียน ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความถนัด ผลสัมฤทธิ์ในอดีต บุคลิกภาพ ชีวิตในบ้าน อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ความรู้วิชาที่เป็นวิชาการอย่างถ่องแท้ ความรู้ของโมเดล กลยุทธ์และทักษะการสอน

- องค์ประกอบที่จำเป็นทั่วไป

การวางแผนหน่วยการสอนที่ดีมีองค์ประกอบทั่วไปอย่างร่วมกัน หน่วยการสอนทั้งหมดควรรวมการเรียนรู้ที่จำเป็นทั่วไป ที่สัมพันธ์กับการสื่อความหมายในรูปของภาษาของวิชาที่ศึกษาอยู่ ความสามารถทางตัวเลข ในรูปของมโนทัศน์ เทคนิคและการนำไปใช้ทางคณิตศาสตร์ ความคิดวิจารณ์ญาณ และความคิดสร้างสรรค์ การรู้หนังสือทางเทคโนโลยี ค่านิยมส่วนบุคคลและสังคม และทักษะการเรียนรู้เอกเทศ องค์ประกอบอื่นๆ ได้แสดงให้เห็นในตารางที่ 2

- ลำดับการวางแผนหน่วยการสอนที่ได้เสนอแนะ

ในการวางแผนหน่วยการสอน นักการศึกษาหลายคนได้ทำตามลำดับดังนี้

- เลือกหัวเรื่องของหน่วย และเตรียมข้อความเหตุผลที่ให้เค้าโครงจุดประสงค์ของรายวิชาที่หน่วยจะเสนอโดยตรงและเหตุผลที่มันมีความสำคัญ
- กำหนดการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ต้องมีก่อน และดำเนินการสำรวจความต้องการเพื่อค้นหาพื้นเพเดิมของนักเรียนเพื่อการเรียนรู้
- เขียนจุดประสงค์ของหน่วยที่เหมาะสม ประกันว่ามันสอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชา
- เตรียมลำดับขั้นของมโนทัศน์และการวิเคราะห์งาน (เช่นแผนที่มโนทัศน์) ของมโนทัศน์และทักษะที่จะเรียน
- เตรียมเค้าโครงของเนื้อหา จัดเนื้อหา (ข้อเท็จจริง มโนทัศน์ หลักการ ทักษะ และกระบวนการ) ในลำดับของการเรียนการสอน
- การระดมสมองเพื่อเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมและกิจกรรมของนักเรียน จัดระเบียบสิ่งดังกล่าวเป็นขั้นต้น กลาง และขั้นสูง
- ระบุทรัพยากรและวัสดุอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม
- เตรียมการประเมินผลสรุปที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหน่วยการสอน และกับกิจกรรมของนักเรียน
- เลือกเป้าหมายวิชาชีพส่วนบุคคลและรูปแบบการรวมข้อมูลที่เหมาะสม
- เตรียมแผนการสอนสำหรับบทเรียนแรกหรือสองบทเรียนของหน่วยการสอน

ภาพที่ 3 องค์ประกอบที่ใช้ในแผนของหน่วยการสอนส่วนใหญ่

1. ระบุข้อมูลและข้อสรุป
 - ก. ชื่อหน่วย
 - ข. วิชาและระดับชั้น
 - ค. เวลาที่กำหนด
 - ง. ข้อสรุป (ระบุจุดประสงค์หรือวัตถุประสงค์กว้างๆ)
 - จ. ข้อความของเหตุผล (เหตุผลของการสอน)
 - ฉ. การเรียนรู้ของนักเรียนที่ต้องมีก่อนและการทดสอบก่อน
2. จุดประสงค์ของผลผลิตและกระบวนการ
 - ก. พุทธิพิสัย
 - ข. ระเบียบแบบแผน (ทักษะและกระบวนการ)
 - ค. จิตพิสัย (ความรู้สึกรัก คำนึงม เจตคติ ความซาบซึ้ง ฯลฯ)
3. โครงร่างของเนื้อหา
 - ก. การสอน (มโนทัศน์ ระเบียบแบบแผน จิตพิสัย)
 - ข. เนื้อหาวิชา (การบอกกล่าว ระเบียบแบบแผน จิตพิสัย ผลผลิตและกระบวนการ)
4. วิธีสอนและกิจกรรมของนักเรียน
 - ก. ขั้นต้น
 - ข. ขั้นกลาง
 - ค. ขั้นสูง
5. ทรัพยากรและวัสดุอุปกรณ์
 - ก. สำหรับครู (หนังสือ จุลสาร นิตยสาร ฯลฯ)
 - ข. สำหรับการสอนและการใช้ของนักเรียน (หนังสือ จุลสาร นิตยสาร โสตทัศนูปกรณ์ ทรัพยากรชุมชน ฯลฯ)
6. การประเมินผล
 - ก. ในระดับที่นักเรียนสัมฤทธิ์ผลเป้าประสงค์การเรียนรู้
 - ข. ในประสิทธิผลของหน่วยการสอน
7. เป้าหมายของความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ
 - ก. เตรียมหน่วยการสอนที่ดี
 - ข. เป้าหมายจำเพาะสำหรับแต่ละบทเรียน

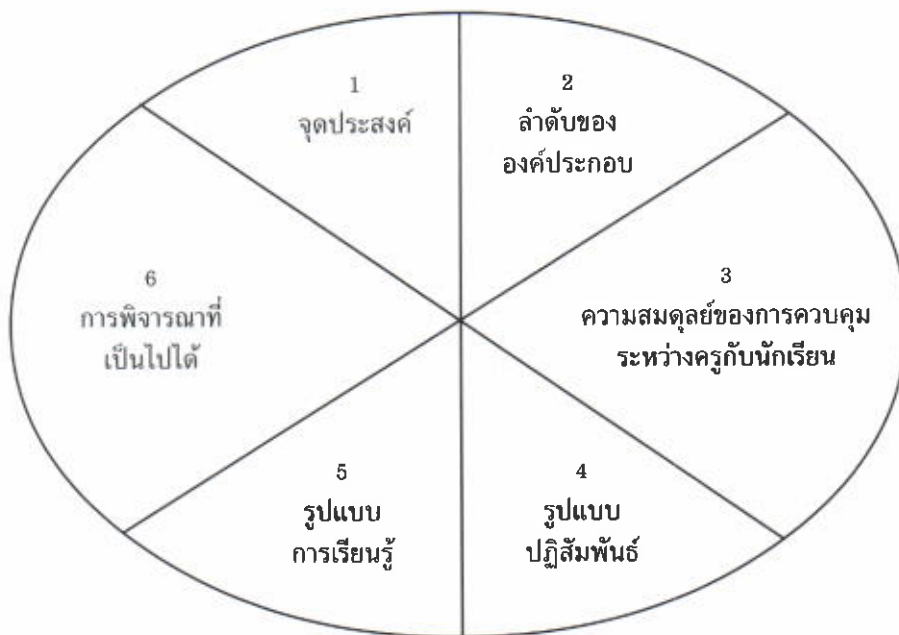
• การเลือกตัวแปรการสอน

ในการวางแผนหน่วยการสอน ครูจะต้องทำมากกว่าการระบุพิสัยของตัวแปร จากตัวแปรมากมาย ครูต้องสามารถเลือกและใช้ตัวแปรที่เหมาะสมกับขั้นตอนของพัฒนาการ และประสบการณ์ของนักเรียนและความสามารถในการกระตุ้นและคงไว้ซึ่งความสนใจของนักเรียน การเลือกไม่ใช่ง่าย เพราะบางสถานการณ์จะไม่สามารถดัดแปลงตัวแปรทั้งหมดที่ครูต้องการรวมเข้าด้วยกันให้เหมาะสมได้ และครูจะต้องกำหนดลำดับก่อนหลัง และทำความเข้าใจประนีประนอม ขณะที่รักษากำหนดตัวแปรให้สอดคล้องกัน บางครั้ง สถานการณ์อยู่นอกเหนือการ

ควบคุมของครูอาจบ่งการครูให้เลือกตัวแปร ถ้านักเรียนจะต้องถูกประเมินผลจากภายนอก ครูอาจต้องสอนถึงกระบวนการประเมินผล

บางครั้ง ครูอาจรวมตัวแปรเข้าด้วยกัน แต่ไม่ว่าจะรวมกันอย่างไร ครูและนักเรียนต้องมีความชัดเจนเกี่ยวกับจุดประสงค์ของบทเรียน ลำดับขององค์ประกอบ เนื้อหาหรือกระบวนการที่จะเรียน กิจกรรมที่เนื้อหาเสนอแนะ ความสมดุลระหว่างการควบคุมของครูกับนักเรียน รูปแบบของปฏิสัมพันธ์ รูปแบบการสอนที่พึงประสงค์ การพิจารณาที่เป็นไปได้ที่สัมพันธ์กับการนำเสนอบทเรียน ผลผลิตหรือกระบวนการที่นักเรียนจะสาธิตการเรียนรู้ของเขา และแนวทางที่เขาสามารถถ่ายโอนและประยุกต์ใช้การเรียนรู้เหล่านั้นสู่สถานการณ์ใหม่ๆ

ภาพที่ 4
ตัวแปรของกลยุทธ์การสอน

References

- Allen,D.W.,et al.(1969). Creating Student Involvement. Standford, Calif.:General Learning Corporation.
- Block,J.H., and Burns,R.B.(1976) Review of Research in Education, Vol.4. Itasca, Ill. F.,Peacock.
- Goodlad,J.I.(1984). A Place Called School. New York:McGraw-Hill.
- Orlich,D.C.,et al.(1980). Teaching Strategies. Lexington, Mass:D.C.Health.
- Peterson,P.L.(October 1979). Direct instruction:Effective for what and for whom?
Educational Leadership,37,46-48.
- Shostak,R.(1982). Lesson presentation skills. In classroom teaching Skills: A Handbook, 2nd ed.
Cooper, J.M.(eds.). Lexington, Mass:D.C.Heath.